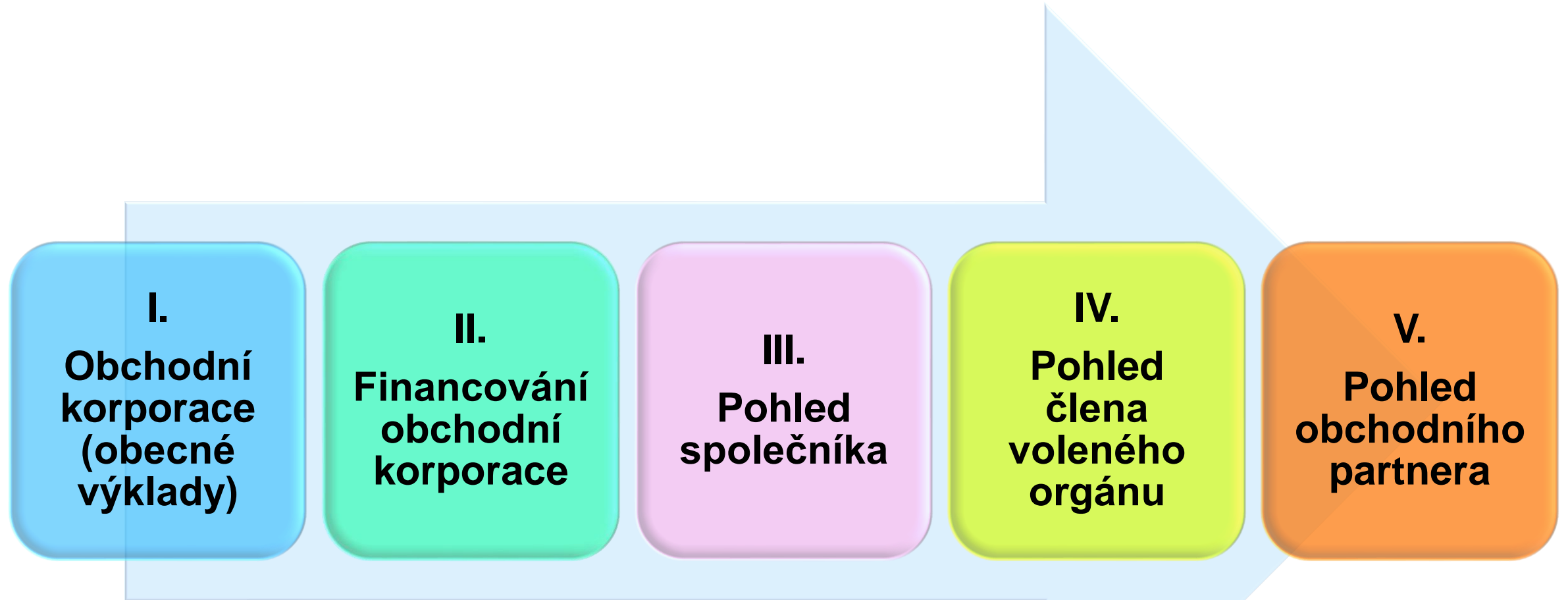

Obchodní korporace I

JUDr. Michala Špačková, Ph.D.
michala.spackova@law.muni.cz

Obsah přednášky

Použité zkratky

ObčZ – občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.)

ZOK – zákon o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb.)

ZVR – zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (zákon č. 304/2013 Sb.)

NZ – notářský zápis

OK – obchodní korporace

OR – obchodní rejstřík

OVM – orgán veřejné moci

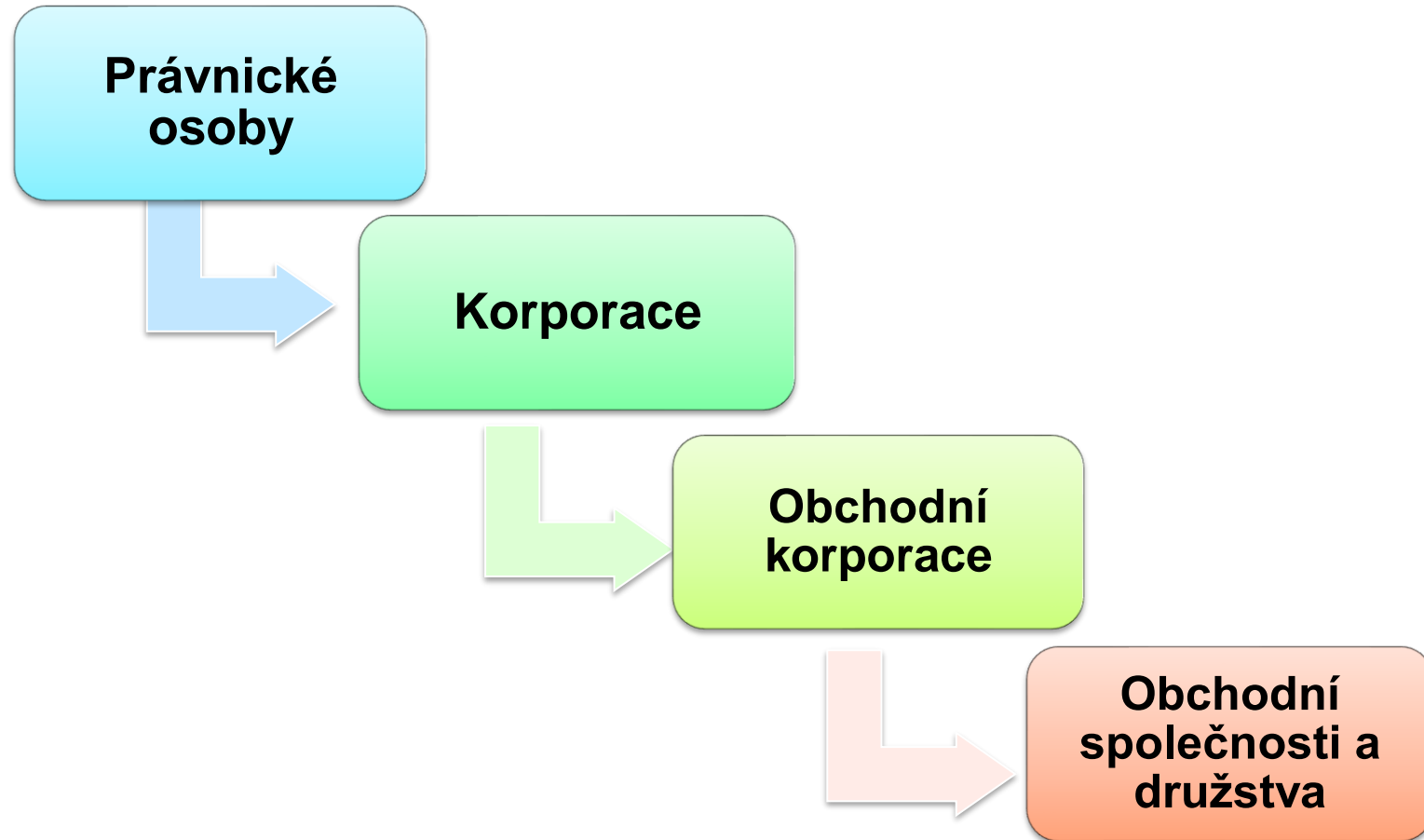
PO – právnická osoba

ZPJ – zakladatelské právní jednání (společenská smlouva, stanovy)

Systematika soukromého práva

Pojem obchodní korporace

Znaky právnické osoby

- **Právní osobnost** (PO má právní osobnost, na základě toho, že to zákon stanoví nebo uzná)
- **Chybějící svéprávnost** (u PO se otázka nedostatku svéprávnosti neklade, protože ačkoliv mají právní osobnost, svéprávnost mít nemohou, jelikož jednají prostřednictvím svých oprávněných zástupců)
- **Obecná deliktní způsobilost**
- **Zřízení k naplnění účelu**
- **Vnitřní uspořádání v určitých organizačních strukturách**
- **Oddělení majetku PO a majetku členů** (UZAMČENÍ MAJETKU – majetek náleží PO, ne „majitelům“ – zřizovatelům, společníkům, členům orgánů)

Obchodní korporace

Obchodní společnosti				Družstva
Osobní společnost		Kapitálová společnost		Družstvo Bytové družstvo Sociální družstvo
Veřejná obchodní společnost	Komanditní společnost	Společnost s ručením omezeným	Akciová společnost	

- + Evropská společnost (*societas europea*) (SE)
- + Evropské hospodářské zájmové sdružení (EHZS)
- + Evropská družstevní společnost (SCE)

Osobní a kapitálové obchodní společnosti

Osobní společnosti

Prioritní jsou **konkrétní osoby společníků**; sepětí společnosti a společníků je velice úzké. Společníci zásadně (kromě komanditistů) **nemají vkladovou povinnost**, základní kapitál se povinně nevytváří.

Společníci se **povinně účastní činnosti společnosti**.

Neomezené solidární ručení za závazky společnosti.

Zánik účasti společníka vede zásadně k zániku společnosti.

Kapitálové společnosti

Prioritní je **základní kapitál** a velikost majetkové účasti jednotlivých společníků; podstatnější, než konkrétní osoby společníků je jejich vklad (souhrn vkladů pak vytváří základní kapitál).

Činnost pro společnost vykonává **profesionální management**, společníci se mají investorskou roli, podílí se kapitálově.

Ručení omezené, resp. žádné.

Zánik účasti společníka nemá na existenci a trvání společnosti žádný vliv.

Variace prvků

- Možnost variace některých prvků na základě úpravy zakladatelského právního jednání (společenská smlouva, stanovy) x v mezích kogentní právní úpravy
- Příklady možností:
  - S.r.o. s dominancí osobních prvků: omezení převoditelnosti podílů či předkupní právo ostatních společníků, omezení osoby jednatele pouze na společníky
  - S.r.o. s dominancí kapitálových prvků: zavedení příplatkové povinnosti, rozšíření působnosti valné hromady i v otázkách, o kterých by jinak museli rozhodovat všichni společníci

Obchodní závod

1. Organizovaný soubor jmění (aktiva a pasiva/věci a dluhy)
2. Vytvořený podnikatelem
3. Sloužící z vůle podnikatele k provozování jeho činnosti

Není pouhým součtem věcí náležejících do vybavení podniku, ale hospodářská a funkční jednotka - živý organismus schopný vytvářet další nové hodnoty, běžící entita

Dříve jako PODNIK (hromadná věc obsahující prvky hmotné, nehmotné, osobní)
x NOVĚ chybí výčet jednotlivých složek – východiskem je jednotný pojem VĚCI v právním smyslu; akcentovány jsou věcné prvky (naopak zákaznicky ani zaměstnanci nelze zařadit pod pojem majetek a jmění)

§ 495 ObčZ pojem „MAJETEK“ = vše, co patří osobě

x pojem „JMĚNÍ“ = MAJETEK + DLUHY dané osoby

Vyvratitelná domněnka → OZ tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu

Pobočka, odštěpný závod a provozovna

Pobočka = část obchodního závodu, která vykazuje hospodářskou i funkční samostatnost (např. prostorové oddělení, oddělené účetnictví) a podnikatel rozhodl, že bude pobočkou

→ spojení objektivních a subjektivních prvků

Odštěpný závod = pobočka (část závodu) zapsaná do obchodního rejstříku

Provozovna = prostor, v němž se uskutečňuje podnikatelská činnost

Právní úprava

1. obecná úprava osob (§ 15-22 ObčZ)
2. obecná úprava právnických osob (§ 118-209 ObčZ)
3. obecná úprava korporací (§ 210-213 ObčZ); spolek jen dle §3
4. obecná úprava obchodních korporací (§ 1-94 ZOK)
5. úprava jednotlivých typů korporací:
  - v.o.s.: § 95-117 ZOK
  - k.s.: § 118-131 ZOK
  - s.r.o.: § 132-242 ZOK
  - a.s.: § 243-551 ZOK
  - družstvo: § 552-773 ZOK
6. zakladatelské dokumenty (společenské smlouvy, stanovy)
7. dohody společníků, akcionářské dohody (*SHA – shareholders agreements*)

Znaky (kapitálové) obchodní korporace

Právní a majetková samostatnost (nexus smluv a nexus pro smlouvy; korporátní štít)

Omezené ručení společníků (akumulace kapitálu, transakční náklady)

Převoditelnost podílů (diverzifikace rizika, prodloužení životnosti korporace)

Delegace řízení na profesionální management (problém zmocnění; black box)

Kapitálové vlastnictví (fronta na kapitál, shareholders value princip)

Výhody a nevýhody

Výhody +

Akumulace kapitálu

Podpora podnikání

Diverzifikace rizika (sdílení nebo přesunutí)

Nadčasovost korporací

Střet zájmů ⚡

Korporace vs. společníci (exit)

Většinový vs. menšinový společník

Korporace vs. člen voleného orgánu

Korporace vs. obchodní partner

Zájmové skupiny (stakeholderi)

Společníci

(společenská smlouva)

Obchodní partneři

(obchodní smlouva)

Zaměstnanci

(pracovní smlouva)

Členové orgánů

(smlouva o výkonu funkce)

Vlivné osoby

Financování obchodní korporace

Ekvitní vs. Dluhové financování korporace

Jaké má korporace možnosti financování?

Financování obchodní korporace

Vlastní a cizí kapitál

VLASTNÍ ZDROJE (KAPITÁL) = ZK + nerozdělený zisk

a) získaný vlastní činností – **ČISTÝ ZISK**

b) získaný od společníků – **VKLADY**, ev. **PŘÍPLATKY**

CIZÍ ZDROJE (KAPITÁL)

úvěry, půjčky (i od společníků), i ve formě dluhopisů (korporátních)

Nevýhody využití cizího kapitálu

Příliš velký nárůst cizího kapitálu → **zadluženost** → zdražení cizího kapitálu

Výhody využití cizího kapitálu

Na druhou stranu lze využít výhody **finanční páky**

Při použití cizího kapitálu nevzniká **žádné právo na přímé řízení korporace**

Daňová povinnost (zaplacené úroky lze odečíst od daňového základu)

Financování obchodní korporace

Základní kapitál a vklad

ZÁKLADNÍ KAPITÁL = souhrn **VKLADŮ** (peněžitých i nepeněžitých)

VKLAD = peněžní vyjádření hodnoty **PŘEDMĚTU VKLADU** (peníze, věci)

VKLADOVÁ POVINNOST = závazek poskytnout **PŘEDMĚT VKLADU**

EMISNÍ KURS = **VKLAD** + (fakultativně) **ÁŽIO**

EMISNÍ ÁŽIO (a.s.) = rozdíl mezi nominální hodnotou a emisním kursem

VKLADOVÉ ÁŽIO (s.r.o.) = rozdíl mezi cenou nepeněžitého vkladu a výší vkladu; nevstupuje do ZK, je součástí vlastního kapitálu

Praktický význam = finanční rezerva, „přeplatek“ odrážející poptávku

Emisní ážio může být i nulové

Pohled společníka

Práva „Z“ podílu

Jaká mají společníci práva?

Pohled společníka

Podíl

PODÍL = účast společníka na korporaci a z něj plynoucí práva a povinnosti

Každý společník může mít zásadně **jen jeden podíl** v téže korporaci x *výjimky*:

- *Komanditisté v k.s.*
- *Společníci s.r.o.*
- *Akcionáři*

Možnost vydat **různé druhy podílů** (např. *podíly s násobným hlasovacím právem, s přednostním podílem na zisku, s pevným podílem na zisku, s možností nominace členů volených orgánů atd.*)

Pohled společníka

Kvantifikovatelná práva

- *Hlasovací právo*
  - *Právo na podíl na zisku (na dividendu)*
  - *Právo na vypořádací podíl*
  - *Právo na podíl na likvidačním zůstatku*
-
- *Právo na přednostní úpis akcií*
  - *Právo na přednostní úpis vyměnitelných a prioritních dluhopisů*

Pohled společníka

Hlasovací právo

- **Osobní společnosti** = zásadně dohoda všech
- **Kapitálové společnosti** = většinový princip doplněný o kvalifikovanou většinu, pokud se rozhoduje o zásadních záležitostech (typicky změna společenské smlouvy či stanov; zvyšování základního kapitálu), případně jednomyslnost, pokud zásah do práv společníků
- **s.r.o.** = 1 hlas na 1 Kč vkladu
- **a.s.** – podpůrné pravidlo chybí, standardně je počet hlasovacích práv navázán na jmenovitou hodnotu akcií (x lze i výjimky)

Pohled společníka

Právo na podíl na zisku (právo na dividendu)

Předpoklady:

- schválená účetní závěrka a splnění bilančního a kapitálového testu (§ 34 a § 40 ZOK)
- O rozdělení zisku (výsledku hospodaření) rozhoduje valná hromada na základě účetní závěrky za minulé účetní období
- O výplatě podílu na zisku rozhoduje statutární orgán (podmínkou rozhodnutí je absolvování insolvenčního testu)
- Splatnost podílu na zisku je do 3 měsíců od okamžiku rozhodnutí o rozdělení
- Možnost poskytnout zálohy na podíl na zisku (povinnost vrátit případný přeplatek)

Pohled společníka

Právo na vypořádací podíl

- Právo je spojeno se situací, kdy účast společníka na společnosti je ukončena jinak, než převodem nebo přechodem podílu (např. vyloučením, vystoupením, zrušením účasti ze strany soudu)
- Tpicky při ukončení účasti společníka v s.r.o. či ukončení členství v družstvu
- V takové situaci je nutné naložit s tzv. „**uvolněným podílem**“, který vzniká v návaznosti na ukončení účasti společníka na společnosti
- Vlastníkem uvolněného podílu je bývalý společník, který nevykonává žádná společnická práva (není totiž již společníkem) a nemůže ani podíl převést
- Společnost jako zákonný zástupce bývalého společníka musí naložit s uvolněným podílem
- **a)** přímý prodej – **vypořádací podíl** je tvořen prodejní cenou podílu
- **b)** přechod na ostatní společníky – **vypořádací podíl** se určí podle § 36 ZOK (poměrným podílem na vlastním kapitálu)

Pohled společníka

Právo na podíl na likvidačním zůstatku

2 způsoby rozdělování – dle výše likvidačního zůstatku (LZ)

1. Dostatečná velikost LZ

→ vrácení částky, kterou byla plněna vkladová povinnost

→ zbytek LZ se dělí rovným dílem (osobní společnosti), pro rata – dle podílů (kapitálové společnosti + D)

2. Nedostačující velikost LZ

→ LZ se dělí v poměru k výši splacených vkladů (! ne podílů)

x problém, pokud pouze část společníků má stanovenou vkladovou povinnost (řešením je pouze úprava v SS)

Pohled společníka

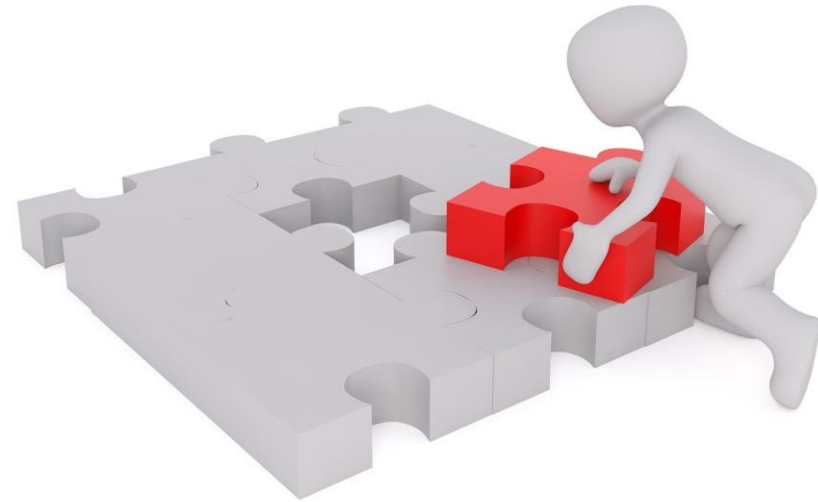
Nekvantifikovatelná právaP

- *Právo účastnit se valné hromady*
- *Právo na informace či na vysvětlení*
- *Právo uplatňovat návrhy a protináměry na VH*
- *Práva kvalifikovaných akcionářů (svolání VH, podání akcionářské žaloby, jmenování znalce pro přezkum zprávy o vztazích)*
- *Právo podat návrh na prohlášení usnesení valné hromady za neplatné podat akcionářskou žalobu (§ 365 až 374 ZOK)*
- *Právo požadovat opis seznamu všech akcionářů*

Pohled společníka

Právo k podílu

***Za jakých podmínek (a zda vůbec) může společník prodat svůj podíl?
Kdy nabývá převodní smlouva účinnosti vůči nabyvateli?
Kdy nabývá převodní smlouva účinnosti vůči společnosti?
Kdy přechází vlastnické právo k podílu na nabyvatele?***

Pohled společníka

Právo „K“ podílu

Rozlišení 3 základních okamžiků k odlišení toho, kdy je kupující – nabyvatel podílu:

- A) SMLUVNĚ ZAVÁZÁNÝM
- B) VLASTNÍKEM
- C) SPOLEČNÍKEM

A. Účinnost převodní smlouvy

Neomezená převoditelnost: smlouva je účinná jejím **uzavřením** (§ 1745 ObčZ)

Převoditelnost podmíněná souhlasem orgánu: smlouva je účinná udělením **souhlasu** či **marným uplynutím lhůty**

B. Převod vlastnického práva

Podíl nepředstavovaný cenným papírem: k převodu dochází **účinností smlouvy**

Listinné akcie: **smlouva + předání akcie + rubopis** (§ 1301/3 ObčZ);

Zaknihované akcie: zápis na účet vlastníka zaknihovaných akcií (§ 1304 ObčZ)

C. Účinnost převodu vůči společnosti:

- i. **Oznámení změny společnosti**
- ii. **Předložení akcie** (§ 269/2 ZOK)

Pohled společníka

Omezení převoditelnosti podílu

Osobní společnosti:

v.o.s. – **nepřevoditelný podíl**

x lze vyřešit změnou společenské smlouvy (vystoupení x přistoupení)

k.s. – podíl komplementáře – stejné podmínky jako ve v.o.s. (**nepřevoditelnost**)

k.s. – podíl komanditisty – stejné podmínky převodu jako u s.r.o.

Kapitálové společnosti:

Převoditelnost podílu v s.r.o. **lze** OMEZIT

Převoditelnost akcií na jméno **lze** OMEZIT, ale **nelze** VYLOUČIT, a to ani dočasně

Převoditelnost akcií na majitele **nelze** OMEZIT, **nelze** VYLOUČIT

Postavení člena voleného orgánu

Přehled regulace

- I. **Preventivní ochrana** před osobami, které nesplňují objektivní předpoklady výkonu funkce (§ 46 ZOK, § 155 ObčZ)
- II. **„Cukr“ - Pozitivní motivace k řádnému výkonu činnosti** (vykonávané v pracovním poměru či v rámci výkonu funkce) odrážející se ve zvýšení ekonomické hodnoty společnosti a jejímu růstu (*shareholder value*).
- III. **„Bič“ – Negativní sankce** pro případ porušení povinností při výkonu funkce (porušení péče řádného hospodáře, úpadkové delikty, konkurenční jednání atd.)

Postavení člena voleného orgánu

Cíl regulace

- Východiskem úpravy je nutnost řešení problému zastoupení (***principal-agent problem***)
= společníci korporaci vlastní **x** manažeři korporaci řídí
→ inherentní zájmový konflikt „pánů“ a „správců“
- Cílem regulace je primárně **ochrana korporace a společníků**, sekundárně pak ochrana věřitelů
- Subjektivní způsobilost kandidátů (vhodnost, odbornost, kvalifikaci) není řešena při posuzování předpokladů pro výkon funkce, zkoumá se (ne)existence objektivních podmínek

Člen voleného orgánu

Předpoklady pro výkon funkce

Jaké předpoklady musí člen voleného orgánu splňovat?

Postavení člena voleného orgánu

Předpoklady pro výkon funkce

Plná svéprávnost (§ 152 odst. 2 ObčZ)

Absence překážek (§ 46 ZOK)

1. Pravomocné **odsouzení pro taxativně vymezené TČ**, ke kterým dochází nejčastěji v souvislosti s podnikáním (např. zpronevěra, podvod, legalizace výnosů z trestné činnosti, poškození věřitele...),
2. Prohlášený **konkurs na majetek** člena voleného orgánu,
3. Pravomocné **rozhodnutí o diskvalifikaci**
4. **Zákaz výkonu činnosti** související s činností obchodní korporace

Postavení člena voleného orgánu

Evidence vyloučených osob

- Ministerstvo spravedlnosti vede **neveřejnou evidenci osob**, které nejsou způsobilé k výkonu funkce člena voleného orgánu (do evidence se zapisují též související údaje, jako např. důvod a datum vzniku překážky, rozsah překážky, očekávaný den zániku apod.)
- V rámci **rejstříkového řízení** jsou rejstříkové soudy (notáři) povinny ověřovat v této evidenci způsobilost zvolených osob
- Na základě žádosti (formulářové) může každý **požádat o výpis údajů**, které jsou o něm v evidenci vedeny.

Postavení člena voleného orgánu

Důsledky povolání nezpůsobilé osoby do funkce

§ 155/1 ObčZ

Věta první: **fikce nepovolání do funkce s účinky ex tunc**

*Byl-li členem voleného orgánu povolán ten, kdo k tomu není podle zákona způsobilý, hledí se na jeho povolání do funkce, **jako by se nestalo**.*

Věta druhá: **zánik členství ve voleném orgánu ex lege**

Ztratí-li člen voleného orgánu po svém povolání do funkce zákonnou způsobilost být členem voleného orgánu, jeho funkce zaniká; zánik funkce právnické osobě oznámí bez zbytečného odkladu.

Postavení člena voleného orgánu

Smlouva o výkonu funkce (SoVF)

Vztahy mezi společnostmi a členem jejího orgánu jsou regulovány **úpravou příkazu** (§ 2430 až 2444 ObčZ), která se aplikuje, **není-li uzavřena smlouva o výkonu funkce** (*princip subsidiarity*).

Účinnost SoVF ke dni uzavření smlouvy x ke dni vzniku funkce - podle toho, který den nastane později (lze tedy SoVF uzavřít a schválit i ex post, např. až po jmenování jednatele a odměnu mu tak přiznat zpětně)

Obsah SoVF zákon komplexně neupravuje s výjimkou požadavků ujednání o odměně v § 60 ZOK

Postavení člena voleného orgánu

Nedostatky smlouvy o výkonu funkce

I) Nedostatek písemné formy smlouvy

Důsledky vady formy smlouvy

→ **NEPLATNOST SMLOUVY**

→ **BEZPLATNÝ VÝKON FUNKCE**

II) Nedostatek souhlasu VH

Důsledky neschválení písemné smlouvy (*ex post/ex ante*)

→ **NEÚČINNOST SMLOUVY**, nikoliv *neplatnost*.

→ **BEZPLATNÝ VÝKON FUNKCE**

III) Nedostatek ujednání o odměně

Důsledek chybějícího ujednání o odměně/ujednání v rozporu se ZOK

→ **BEZPLATNÝ VÝKON FUNKCE**

Postavení člena voleného orgánu

Zmírnění následků

§ 59/4 ZOK: Právo na **OBVYKLOU ODMĚNU**, je-li SoVF

- a) NEUZAVŘENÁ z důvodu na straně společnosti/vyšší moci
- b) NEPLATNÁ z důvodu na straně společnosti/vyšší moci
- c) NESCHVÁLENÁ z důvodů ad a) či ad b)

Pojem „obvyklá odměna“

Východiskem odměna obvyklá při výkonu činnosti obdobné činnosti, kterou člen orgánu vykonával.

2 možné scénáře:

SoVF **byla** uzavřena → vychází se z odměny obvyklé v době uzavření smlouvy.

SoVF **nebyla** uzavřena → vychází se z odměny obvyklé v době vzniku funkce.

Postavení člena voleného orgánu

Odměňování jako problém corporate governance

Z pohledu *corporate governance* jde o otázku **spravedlivého dělení zisků** mezi společníky jako reziduální vlastníky a členy volených orgánů jako správce korporace.

Inherentní konflikt zájmů:

- Společníci jako investoři usilují o co nejvyšší výplatu **dividendy**
- Členové orgánů se snaží maximalizovat svoji **odměnu** za poskytovaný výkon

Pomyslným kolbištěm, kde dochází ke střetu zájmů je **valná hromada**:

- rozhodování o odměnách v rámci schvalování smlouvy o výkonu funkce (§ 59 ZOK)
- rozhodování o rozdělení zisku (§ 34 a § 40 ZOK)

Postavení člena voleného orgánu

Odměna (široké pojetí)

Odměna v širokém pojetí zahrnuje složky:

- a) Nárokové (vyplývající ze SoVF)
- b) Nenárokové

Odměnu představuje jakékoliv plnění poskytované členu orgánu v souvislosti s výkonem funkce včetně:

- naturálních plnění (např. mobil, auto, PC, byt apod.)
- příspěvků na penzijní připojištění
- **podílu na zisku** (tantiéma)
- bonusů spočívajících v **cenných papírech** (přímé i nepřímé nabytí; vztahuje se i na bonusy přiznávané osobám blízkým)

Postavení člena voleného orgánu

Způsob stanovení odměny

- pevnou částkou
- určením způsobu výpočtu
- kombinace obojího

Zvolený způsob výpočtu musí být **určitý natolik, aby bylo možné výši odměny jednoznačně stanovit**. Některé složky odměňování mohou být vázány na hospodářský výsledek za předpokladu, že budou stanovena jednoznačná kritéria (jednoznačné finanční ukazatele, jenž je nutné dosáhnout).

Postavení člena voleného orgánu

Odměna x Jiné plnění

Snaha zamezit obcházení požadavku souhlasu VH prostřednictvím nejrůznějších **plnění „bokem“**.

VŠE, co společnost poskytne členovi orgánu v souvislosti s výkonem funkce, a co:

- není zahrnuto do SoVF
- není zahrnuto do vnitřního předpisu schváleného VH
- není ani plněním, na které plyne právo z právního předpisu

Podléhá režimu **§ 61/1 ZOK**

→ poskytnout plnění lze pouze **se souhlasem VH a s vyjádřením DR**

Postavení člena voleného orgánu

Odměna x zastřená výplata podílu na zisku

§ 40/5 ZOK → rozšířená aplikace pravidel pro rozdělení a výplatu zisku

Příklady obcházení zákonných podmínek pro rozdělení a výplatu zisku:

- nadstandardní odměny pro statutáry
- převody majetku mezi společníkem a společností bezúplatně nebo za netržních podmínek
- vydání dluhopisů s úrokem ve výši 20 % ročně x obvyklé úroky za obdobné dluhopisy či úvěry

Výjimky:

- obvyklé příležitostné dary,
- věnování učiněné v přiměřené výši na veřejně prospěšný účel,
- plnění, kterým bylo vyhověno mravnímu závazku nebo ohledům slušnosti,
- výhoda poskytovaná společností dle zákona [§ 254 odst. 1; § 575 odst. 1 písm. c) ZOK].

Postavení člena voleného orgánu

Péče řádného hospodáře I

Požadavek vykonávat funkci člena voleného orgánu s péčí řádného hospodáře (§ 159 ObčZ) =

- s nezbytnou **loajalitou**,
- s potřebnými **znalostmi** a
- s **pečlivostí**

Objektivní hledisko – péče, kterou by vynaložil každý jiný rozumně jednající v obdobné situaci → vychází se z určité obecné představy o přiměřeně svědomitém, pracovitém a cílevědomém manažerovi

Nebere v úvahu osobní (subjektivní) charakteristiky jednotlivých členů orgánů

Odpovědnost za **řádný rozhodovací proces**, nikoliv za výsledek

Postavení člena voleného orgánu

Péče řádného hospodáře II – nesení důkazního břemene

PORUŠENÍ - VYVRATITELNÁ DOMNĚNKA NEDBALOSTI

Kdo nedodrží standard PŘH, jedná **NEDBALE** x ledaže svou neschopnost rozpozná a učiní kroky, aby zabránil negativnímu efektu

Nesení důkazního břemene členem orgánu – musí prokázat, že v konkrétním případě vynaložil odpovídající péči x rozhodnutím soudu může být důkazního břemene zbaven, nelze-li na něm podání důkazu spravedlivě požadovat

Postavení člena voleného orgánu

Pravidlo podnikatelského úsudku

Zpřesnění standardu péče řádného hospodáře v § 51 ZOK

Pravidlo podnikatelského úsudku jako „*safeharbour*“ (*Business Judgement Rule*) pokud člen orgánu mohl při podnikatelském rozhodování v **dobré víře** rozumně předpokládat, že jedná **informovaně** a v **obhajitelném zájmu obchodní korporace**, pak jednal pečlivě a s potřebnými znalostmi (musí tak ovšem činit i s nezbytnou loajalitou)

Pohled obchodního partnera

Kdo jedná za společnost I

PŘÍMÉ JEDNÁNÍ

Pouze u podnikatele FO!

Podnikatel PO nemá komunikovatelnou vůli, projev vůle proto projevuje zástupce a nahrazuje ji

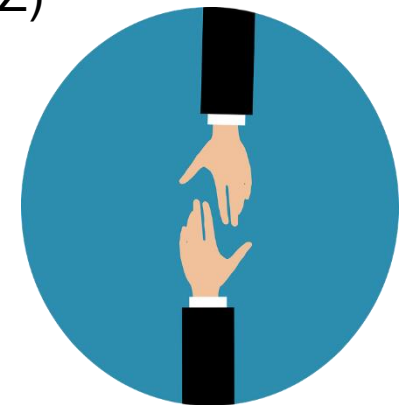
NEPŘÍMÉ JEDNÁNÍ

ZASTOUPENÍ ZÁKONNÉ: člen SO (§ 151 ObčZ; § 164 ObčZ); likvidátor (§ 193); vedoucí odštěpného závodu (§ 503/2 ObčZ); pověřená osoba (§ 430 a násl. ObčZ);

ZASTOUPENÍ SMLUVNÍ: prokura (§§ 450-456 ObčZ); smluvní zmocnění (§ 441-449 ObčZ)

OPATROVNICTVÍ

Statutární orgán = univerzální zástupce → nemůže vybočit z jednatelského oprávnění
§ 164 ObčZ – právo zastupovat ve VŠECH ZÁLEŽITOSTECH

Pohled obchodního partnera

Kdo jedná za společnost II

POVĚŘENÍ OBCHODNÍM VEDENÍM – DELEGACE HORIZONTÁLNÍ (§ 156/2 ObčZ)

Pověřená osoba: pověřený člen příslušného orgánu

Rozsah pověření: v rámci rozdělené působnosti orgánu o jednotlivých věcech (týkajících se obchodního vedení) rozhoduje pouze pověřený člen orgánu (není tak nutné přijímat v této části působnosti sborová rozhodnutí)

Pověřená osoba nemá bez dalšího oprávnění jednat jménem společnosti (! k tomu by potřebovala Plm pro konkrétní záležitost)

PLNÁ MOC PRO KONKRÉTNÍ ZÁLEŽITOST

Zmocněná osoba: člen SO

Použití: je-li požadavek kolektivního jednání – pravidlo 4 očí apod. lze zmocnit

Rozsah zmocnění: pouze konkrétní záležitost

Zmocněnec nemůže jednat za PO v pozici zmocnitele (zmocnit další osobu na základě delegace)

Pohled obchodního partnera

Vnitřní omezení a jeho účinky ve vztahu ke 3. osobám

Omezení jednatelského (zástupčího) oprávnění (usnesením VH, vnitřním předpisem, SS)

§ 166/2 ObčZ: omezení u PO → MÁ ÚČINKY, JE-LI ZNÁMO 3. osobě (z listiny uložené do SL OR)

§ 47 ZOK: omezení u OK → NEMÁ ÚČINKY, ANI KDYŽ JE ZNÁMO 3. osobě (zapsáno v OR) – požadavek První směrnice (rozšířen i na osobní OK+D)

NEPLÉST!

(Vnitřní) omezení jednatelského oprávnění (např. předběžné schválení transakce ze strany VH)

x **Úprava způsobu jednání** (např. jednání samostatně u dispozici do 100 tis. Kč, jinak pravidlo 4 očí)

Způsob jednání - personální a věcné vymezení

Personální vymezení – zda jedná každý člen samostatně x členové (všichni, někteří) společně

Věcné vymezení – implicitní = jednání ve všech věcech x explicitní – konkrétnější vymezení okruhu případů společného jednání

Pohled obchodního partnera

Ochrana věřitele

Jak se může věřitel chránit před rizikem ze strany obchodního partnera – obchodní korporace (nemožnost či neschopnost plnit)?

Pohled obchodního partnera

Ochrana věřitele – specifické nástroje

- **Přímé ručení** členů statutárního orgánu (§ 159/3 ObčZ)
- **Diskvalifikace** člena voleného orgánu rozhodnutím soudu
- **Úpadkové delikty** (žaloba na doplnění pasiv; clawback)
- Odpovědnost za škodu při **nepodání insolvenčního návrhu** (§ 99 InsZ)
- **Náhrada škody** způsobené porušením péče řádného hospodáře (§ 53 ZOK)
- Pravidla **střetu zájmů** (§ 54-§ 57 ZOK)
- **Zákaz konkurence** (§ 5 ZOK)

Děkuji za pozornost

